

ח' סיון, תשע"ג, 17.5.2013

גיליון מס' 359

פרשת נשא

וינעם לך נְשָׁלוּם, גם למי 'שהוא רוצה להיות מובדל ומופרש מזולתו ובונה במה לעצמו?'

מאת שמוליק דרורי, קיבוץ ראש צורים

שמוליק נזרי, בן הקיבוץ גדל כמו חבריו בחינוך הקיבוצי. לאחרונה נראה בשבילי הקיבוץ לבוש שחורים כשרק כיפתו הלבנה הגדולה וציציותיו מאירות ומבהיקות מתנפנפות להן במשובת נעורים. הוא ממעט מאוד להתערות באירועים קהילתיים ואפילו בתפילתו הוא מתבודד לו. רבות פעלתי כדי להתקרב אליו ולשוחח איתו. הוא נענה לבסוף לחיזורי: שלום שמוליק! פתחתי. "קרא לי שמואל" ענה לי. "שמואל, מה קרה לך? השתתפותך עמנו במניין, וגם בשעורי התורה, חסרה לי" נעניתי לו. "שמוליק" הוא אמר, "אני יכול לשוחח עמך גלויות?" "כן, בוודאי" נעניתי בשמחה. "אדבר בזהירות, מבלי לבקר, וודאי לא אלכלך את 'הבור ממנו ינקתי' כל כך הרבה. אך אני הצעיר, נזהר מאוד מלהתערות בחברה הפתוחה הקיבוצית. דווקא כשאני מתנזר מחברתכם הקדושה, אני חש יתר קרבה אל ה', ואני רק בראשית דרכי". "אתה מוכן ללמוד את פרשת השבוע?" הצעתי. "כן" השיב ופניו נאורו. פתחנו בפרק ו' בפרשתנו ושמואל החל לקרוא:

וַיִּדְבֹר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר: דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יִפְלֵא לְנָדָר לְנָדָר נָזִיר לְהִזְיֹר לְהִזְיֹר לְהִזְיֹר לְהִזְיֹר וְשָׂכַר יִזְיֹר חֶמֶץ יֵינ וְחֶמֶץ שֶׁכָּר לֹא יִשְׁתֶּה וְכָל מִשְׁרַת עֲנָבִים לֹא יִשְׁתֶּה וְעֲנָבִים לְחַיִּים וְיִבְשִׁים לֹא יֹאכַל: כָּל יְמֵי נְזִירוֹ מִכָּל אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה מִגֶּפֶן הַיַּיִן מִחֶרְצֵנִים וְעַד זֶג לֹא יֹאכַל: כָּל יְמֵי נְזִירוֹ תַעֲר לֹא יַעֲבֹר עַל רֵאשׁוֹ עַד מְלֵאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יִזְיֹר לְהִזְיֹר קֹדֶשׁ יִהְיֶה גְדֹל פְּרַע שְׁעַר רֵאשׁוֹ: כָּל יְמֵי הִזְיָרוֹ לֹא יַעֲבֹר עַל נֶפֶשׁ מֵת לֹא יִבֹּא: לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ לְאָחִיו וּלְאָחֹתוֹ לֹא יִטְמָא לָהֶם בְּמַתָּם כִּי נָזֵר אֱלֹהֵיו עַל רֵאשׁוֹ: כָּל יְמֵי נְזִירוֹ קֹדֶשׁ הוּא לְה': (במדבר, ו, א-ח).

שמואל, ציין שאינו מסתפק בפירוש רש"י על המקום, [כִּי יִפְלֵא - יפריש. למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף: (רש"י במדבר פרק ו פסוק ב)] כִּי ב"ה לא ראה אצלנו מקרה הדומה לפרשת סוטה. שמואל מבקש להתחבר אלי בהסתמכו על ערך השוויון הקיבוצי והוא מביא ללימוד שלנו קטע מפירוש אלשיך על האתר: אמנם, הנה רצה הקדוש ברוך הוא ללמד דעת את עמו ישראל עם קדושו, בל יאמר נא ישראל, הלא הוא יתברך הבדיל את שבט הלוי, ומהם את זרע אהרן, ומתוכם את הכהן הגדול מאחיו, כי קדוש יאמר לו. והאם תלוי הקדושה במולידים ולא בבחירה הטובה היא, והלא כמו זר נחשב. על כן בא האלהים וילמדנו, כי לא כן הוא. כי הנה ביד כל איש ואיש לפרוש מענייני העולם, ולקדש עצמו עד גדר שבטוב בחירתו, קדוש יאמר לו. וככהן גדול אשר לא יטמא לאביו כו', גם הוא יחשב. ועוד לו, כי הנה בכהן גדול נאמר לאביו כו' כי נזר שמן משחת אלהיו על ראשו (ויקרא כא יב), מיוחס הדבר אל מה שחויץ ממנו הוא השמן. אך בזה לא יתייחס כי אם אל עצמו, כי דבק בו הוא יתברך, ולאמר עליו, כי נזר אלהיו על ראשו כאשר יבא בס"ד:

הופתעתי הן מעומק הדברים והן משוויון ההזדמנות להתקרב אל ה' שמלמדנו ר' משה אלשיך, וביקשתי לבדוק פרשנים אחרים, אך שמואל ביקש שנמשיך לעיין בקטע נוסף מפירוש ר' משה אלשיך: כי כונתו יתברך להודיע, כי יש לאל יד כל איש ישראל, לעשות עצמו בבחירתו ככהן גדול. בל יאמר איש, כי אין פרישה מענייני העולם יאות, רק לגברים. ולא לכלם, רק לאנשי החכמה, תופשי התורה ומחזיקים בה יום ולילה לא ישתו, אך לא ליתר אנשים. על כן אמר כי לא כן הוא, רק איש או אשה מכל הכללות מוכן לכך, באשר הוא יהודי. וזה יאמר דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם, כלומר אל כלם כלוי כישראל. כי כל איש ואשה מוכנים כי יפליא וכו':

הדברים אכן משכנעים אך גם מדאיגים, אותי לפחות. האמנם ר' משה אלשיך רואה בנזירות דרך לרבים? לפי פירושו אולי נזכה ב'קדושים ובקדושות' רבים, אך האם כך נקיים חברה קדושה? פתחנו את פירוש ה'כלי יקר' שחי

דור אחרי הרב משה אלשיך: וזה מסכים למאן דאמר שהנזיר נקרא חוטא (נדרים י א) והחטא הוא שבונה במה לעצמו והוא פורש את עצמו מכל העולם לנהוג איסור בדבר שהכל נוהגים בו היתר. לכך נאמר כי יפליא, שהוא רוצה להיות מובדל ומופרש מזולתו ובונה במה לעצמו.

שמנו לב לביטוי "ובונה במה לעצמו" והמשכנו לפירוש הרב שמשון רפאל הירש: נמצאת אומר: כדרך שהנזיר העוטר את ראש המלך מרחיק מעליו את שאר כל העם, כך גם הנזיר של הנזיר. זהו משטר מסויים של חיים ושל שאיפות; מי שקיבל אותו על עצמו מרצון, יוצא מכלל בני דורו ומתעלה עליהם; והוא רואה את ייעודו להיות כולו "קדוש לאלוהיו" - בכל הווייתו ורצונותיו. כביכול, הוא עג עוגה מסביבו ועוטר עצמו בנזר: בתחום זה שהוא עומד בו רק ה' לבדו ישכון עמו. התבודדות זו עם ה' קרויה להזיר לה'; ומי שמתבודד כך - כביכול, עג עוגה ועומד בה עם ה' - הרי זה קרוי נזיר. אך אין זו התבודדות מקומית, עזיבת היישוב כדי לגור בישימון; אלא זו התבודדות רוחנית ונפשית עם ה' - בעיצומו של שאון החיים.

בהמשך לימודנו אנו מבחינים בסמיכות הפרשיות בין פרשת הנזיר לבין ברכת הכהנים. שמואל מאיר את עיני כי אולי חשבנו שיש מעין תחרות בין הנזיר לכהן. מה מלמדת אותנו הסמיכות ביניהם ובמיוחד לכהן המברך את כולנו. גם ב" ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום: " ושמואל ניזרי שואל: האם גם את הנזיר הוא מברך? ראינו שהחזקוני מתייחס לסמיכות זאת: (כג) דָּבַר אֶל אֶהֱרֹן נְסִמְכָה פִּרְשֵׁת כֹּהֲנִים שֶׁהֵם קְדוּשִׁים לְפָרֶשֶׁת נְזִיר שֶׁהוּא קְדוּשׁ כְּשֶׁהַשְּׁלִים תּוֹרֵת נְזִיר. (חזקוני במדבר ו, כג). אנו, שמואל ואני, מתעמקים בפסוק ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום: ומפנים את תשומת לבנו שסדר נשים, הכולל גם את מסכת נזיר מסתיים ב: אמר רבי שמעון בן חלפתא לא מצא הקדוש ב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום שנאמר (תהלים כ"ט) ה' עוז לעמו יתן ה' יברך את עמו בשלום:

השיחה מלב אל לב תוך כדי לימוד תורתנו הקדושה עושה את שלה ואני חש שבאמת עם כל חילוקי הדעות ביני לבין שמואל, שנינו רואים ברכה בשלום ככלי המאפשר לנו לחיות יחד וגם ללמוד זה מזה. גם כשאנו ממשיכים ולומדים בתמיהה ודאגה את פירוש הרש"ר הירש: וישם לך שלום: ואל יעלה על דעתך, שכך תגיע לידי בידוד וניגוד לעולם - מתוך ששאיפותיך מכוונות רק לה', והנהגת ה' נראית כמוונת רק אליך; שכן דווקא לך ישם ה' שלום והתאמה הרמונית עליונה. אם תהיה עבד ה' כהלכה בכל כוחותיך הגופניים והרוחניים, ואם ה' יראה בך את הגשמת כל מטרותיו - כי אז כל בעלי הרגש והמחשבה שמסביבך יראו בך השלמה לעצמם; אליך ישאפו, ובך יראו את היסוד להווייתם; והעולם כולו ישיר שיר מזמור לאדם העובד את ה' באמת. (רש"ר הירש, שם, 1).

שמוליק דרורי, בן קב' סעד, חבר ראש צורים משנת תש"ל. נשוי לחנה. הורים לשבעה ונהנים ממו"ב נכדים כ"י. מרכז מערכת הוצאת ספר פרשת השבוע של ראש צורים "מראש צורים אראנו" שיצא בע"ה בקרוב לאור. פעיל בעמותות. בהן גם "בסוד שיח" לדיאלוג בין קבוצות קונפליקט בישראל המזמינה את הציבור לכנס השנתי ב'מרכז הרצוג' בעין צורים בימים א-ג במנחם-אב. 8-10/7/13.

אפשר לקבל את דף פרשת השבוע של הקיבוץ הדתי בדואר אלקטרוני או לראות אותו באינטרנט באתר של תנועת הקיבוץ הדתי בכתובת: www.kdati.org.il/parashat/hashavua.htm כדי לקבל את הדף כל שבוע בדואר אלקטרוני, יש לשלוח הודעה אל: webmaster@kdati.org.il ולרשום subscribe בעזרת הנושא. כדי להפסיק, יש לכתוב unsubscribe בעזרת הנושא. תגובות למאמרים וכן הצעות לכתוב מאמרים, יש לשלוח אל: amudim@kdati.org.il אתר האינטרנט של הקיבוץ הדתי: www.kdati.org.il